

Tipografia: Braşov, piaţa mare nr. 22
Biroaurile de circulaţie: Braşov, piaţa mare nr. 22
Inserate mai primează în Viena: Adolff, Hase, Haasenstein & Vogler (H. Haas), Ferrie, Schickel, Alois, Berni, M. Debes, A. Oppelt, J. Domagala; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Hase, Kiskölm, Bernat; în Frankfurt: G. L. Dambou; în Hamburg: A. Steiner.
Preţul inserţiunilor: o serie armonioasă pe o săptămână 8 cr. şi 80 cr. imbră pentru o publicare. Publicaţi mai dese după tarife şi învoiaşă.
Reclame pe pagina III-a o săptămână 10 cr. v. s. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LIV.

Abonamente pentru Austro-Ungari a Pe un an 12 fl., pe 6 m. luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România şi străinătate: Pe un an 40 franci, pe 6 m. luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se primumără la toate oficiile poştale din ţinut şi din afară şi la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Braşov: Pe administraţie, piaţa mare nr. 22, etajul I.; pe un an 10 fl., pe 6 m. luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. On dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 m. luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Ună exemplară 5 cr. v. s. sau 15 bani.
Atenţie abonamentele câtă şi inserţiunile suntă a se plăti înainte.

Nr. 256.

Braşov, Luni, Marţi, 19 Noemvre (1 Decemvre).

1891

Braşov, 18 Noemvre st. v. Trecându în revistă evenimentele mai importante interne şi externe din săptămâna trecută, vom începe cu noua situaţiune, ce s'a creată în parlamentul austriac din rezultatul votărei asupra cunoscutei propunerii a conducătorului stângei germane Dr. Plener, privitoare la liberarea categoriilor de jos a contribuabililor de adausul dărei pe câştig.

Scim, că în şedinţa dela 24 l. c. a fost primită memorata propunere. Guvernul cu Polonia şi cu clubul Hohenwart remaseră în minoritate cu 40 de voturi. În şedinţa următoare din 25 l. c. însă, reasumându-se propunerea formală, de a se amâna dezbateră propunerii lui Plener, trimiţându-se la comisiunea pentru dări a camerei spre studiere, această fu primită cu 153 în contra 125 de voturi.

Va să dăcă în 24 de ore răspotul acesta nimici victoria stângei unite germane şi prefăcă de sastrul guvernului în victoriă. Acestă întorsătură peste nopte o provocă mai cu semă atitudinea Cehilor tineri, cari d'astădată parte mare n'au votat cu Germanii, ci au absentat, precum şi împrejurarea, că Germanii aşă dişi „naţionalişti” şi antisemiţii au votat de astădată în contra stângei germane.

Manevrării Cehilor tineri a succesu de astădată a sparge „majoritatea tripodă” de până acum, care se compunea din stângea germană, din Poloni şi din clubul Hohenwart. Ei au îndemnat pe Germanii să între în foc, să se contrarieze astfel cu guvernul şi cu celelalte două partide, şi în urmă au contribuit prin atitudinea lor la desastrul acestora. În momentul când se credeau aproape de ţinta, Germanii din stânge s'au vădută isolaţi şi astfel, precum foile lor însăşi mărturisesc,

prospectele, că partidele autonomiste din drepta vor ajunge éraşi la majoritate, au crescut în mod însemnat. Dr. Plener aşă-dără va trebui să mai aştepte multă până când se ajungă ministru de finance.

Cu mult mai liniştită mergu lucrurile în delegaţiuni, unde tôte se votază în linisce şi miniştri comuni nu seceră decât laude din tôte părţile.

Delegaţii unguri au primită cu mare mulţămire, în deosebi creditul pentru ţerile ocupate Bosnia şi Hertegovina, ce l'a cerut Beniaminul lor, ministrul comun de finance, Kallay. Ei şi-au exprimat încrederea în el şi scim că de mult se agită prin foile din afară dorinţa lor, de a-l vedea cât mai curându ministru de esterne.

Dealtmîntrelea bilanţul administraţiunei provinciilor ocupate este în adevăr satisfăcător. Cu tôte că cheltuecele s'au ridicat cu o jumătate de milion, aceste pot fi acoperite din venitele provinciilor ocupate şi încă totu mai rezultă ună excedent însemnat.

Putem să învidiam dăr pe Bosniaci în ce privesc administraţia. Mai puţin de invidiat este însă poziţia monarhiei în provinciile ocupate, căci conformu tratatului dela Berlin ocupatiunea ar trebui să aibă numai un caracter temporal, pe când d-l Kalknoky numai la acesta nu se gândesce, şi susţine, că împrejurări teritoriale au silit pe Austria să atragă în cercul ei de putere aceste două provincii. Din cauza această s'a şi supărat organul guvernului sârbesc şi dăce, că d-l Kalknoky nu interpretă în mod corect dreptul de ocupaţiune al Austro-Ungariei.

În România deschiderea corpurilor legiuitoare şi mesagiul tronului formază astădi obiectul

principalu de discusiune. Se nasce întrebarea cea gravă, în ce chip să se consolideze o majoritate stabilă, pentru ca să potă realisa marile probleme, ce le desfăşură discursul tronului.

În ce privesc relaţiile României cu puterile streine, asigurările şi constatările mesagiului regal sunt foarte mulţămitoare pentru poziţiunea statului român şi pentru pace în genere.

Declaraţiunile cancelarului Caprivi în parlamentul german dau nou nutremânt speranţelor de pace, dăr pun în vedere continuarea înarmărilor şi necesitatea de a întări mereu poziţiunea militară a Germaniei, ceea ce firesce slăbesce speranţele de pace.

Neliniscea asupra înarmărilor continue a accentuat-o în parlamentul socialistul Bebel, care criticându pe cancelar, a arătat, cât de repede cresc datoriile publice ale Germaniei. „Aşa”, dăce, „nu potă merge mai departe, căci trebuie să se admită ca sigur, că în casul unui războiu, mai multe state vor trebui să facă falimentu”.

CRONICA POLITICĂ.

— 18 (30) Noemvre.

— Diarul contelui Apponyi „Budap. Tgblt” scris în limba germană publică un articol asupra situaţiunei politice din Ardeal, din care estragem următoarele: Partida „naţională” va ţine în 12 Decemvre în Cluşiu o şedinţă constituantă, în care se vor lua înainte candidaturile pentru Ardeal. Chiar în Cluşiu vor păşi în două cercuri doi candidaţi ai partidei naţionale. Dispoziţiunea în Ardeal se pare a fi foarte favorabilă pentru nisunţele partidei naţionale. De când contele Albert Apponyi a vizitat Ardealul şi de când a intrat contele Gabriel Bethlen în partida naţională, s'a observat în Ardelu o mare schimbare. În Ardeal, care până acum a fost guvernamental, facă acum cetăţenii independenţi cu resoluţiă frontu în contra

politiceii contelui Iuliu Szapary. Contele Szapary căruia nu i-a scăpat din vedere această mişcare, credea, că potă să înăbuşesca prin aceea, că vor pensiona patru fişpani, se înţelege, că în urma cererii lor. Totuşi nici în aceste pensionări nu prea are încredere şi de aceea se gândesce ca prin o altă tactică să bată pe cetăţenii independenţi ai Ardelului. După cum anunţă o foia magiară, caută contele Szapary să şi-i tragă éraşi pe partea sa deputaţii aceia, cari au păşit din partida guvernului cu ocaziunea dezbaterii asupra reformei administraţiei. Aceştia sunt deputaţii baronul Ioan Kemeny şi Carol Zeyk, cunoscuţii aderenţi ai lui Tisza. Contele Szapary e gata, să lase Ardealul în seama aderenţilor lui Tisza. Ei se facă acolo, ce vor fi în stare să facă; contele Szapary le va sta la spate cu banii şi cu puterea sa. Contele Szapary s'a înţeles şi cu Stefanu Tisza. Aşă-dără în Ardeal vor sta contele Albert Apponyi, contele Gabriel Bethlen, şi Gabriel Ugron faţă în faţă cu Stefanu Tisza.

Deschiderea corpurilor legiuitoare române.

M. S. Carolu I, regele României, a deschis corpurile legiuitoare române la 15 (27) Noemvre c. prin următorul mesagiu:

Domnilor senatori,

Domnilor deputaţi.

Simtă o viuă, o deosebită mulţămire ori de câte ori mă găsescu ca astădi, înconjurat de reprezentanţii naţiunei; căci această 'Mi dă totdeauna plăcută ocaziune de a constata, prin mine însu'mi, cât de adencu şi de intime, cât de strinse au devenit legăturile dintre ţeră şi Dinastiă. Am avut, anul acesta, fericirea să sărbătorim împreună cu iubire jubileul a unui pătrar de secol de domniă, în mijlocul unei prosperităţi morale şi materiale netăgăduite, şi care, spre a urma de a se afirma, nu cere, decât patrioticul Domnilor-Vosre concursu.

Relaţiunile noastre cu tôte puterile

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(13)

Cerşitorea dela Ponts des Arts.

Novelă de Vilhelm Hauff; trad. de Cornel Scurtu. 23.

„A două di după întemplantarea această, când mă deşteptai mi-se păr, că cele întemplate au fost numai un vis. Dăr Faldner, care veni îndată înăuntru ea să mă necăjesca după obiceiul său, mă scose cu totul din nedumerire. Lucrul mi-se părea prea fabulos, privindu-l la lumina zilei, aşă încât nu i-l povestii amicului meu. În timpul mai nou am ajunsu la acel grad de fineţă al moravurilor, care e cam pe teritorul imoralităţii; în multe casuri mai bine voim să apărem ca nisce sălbatic răi şi desfrinaţi, mai bine voim să vorbim echivoc, numai şi numai, ca să nu apărem ca nebuni, sau ca omeni cu minte slabă şi păreri ţermurite asupra vieţii.”

„În interiorul meu mă vatămă mai mult, decât vexarea lui Faldner, o nelinişte, o turburare pe care nu sciam să mi-o espicu. Imi făceam reproşuri, că

nu i-am vădută nici măcar faţa. „La ce”, dăsei în mine, „la ce atăta discreţiune esagerată? Decă dăruiescu câţiva napoleoni, potă pretinde favorul, ca să delature puţin voalul?” Şi totuşi, când imi reîmprospetai în memoriă întrăga purtare a feţei, care era atăt de simplă şi n'avea în sine nici o umbră de mojiică, când mă gândeam cum m'a atras ţinuta ei nobilă, tonul cultivat al răspunsurilor ei, atunci trebuia să-mi rectificu procederea mea. Zace ceva în vocea omenescă, care mai înainte de a cunosce trăsurile feţei, ochii şi starea vorbitorului, ne dă tonul în care trebuia se vorbim. Căt de mult nu numai în formă, dăr şi în sunetul limbei, se deosecesce omul cult de cel necult, şi tonurile voci ei erau atăt de moi şi delicate şi răspunsurile ei scurte veneau din adencul sufletului ei. Dina întrăg n'au putut depărta gândurile aceste, ba chiar se făind într'o societate strălucită de dame, mă însoţi sermana fată, cu pălăria ei cea neagră, cu voalul verde şi cu mantaua ei.”

„În zilele următoare mă supărai de

nebulia mea care era de vină, că abia după opt zile puteam vedea pe fata; numărai orele până în vinerea următoare şi mi-se părea, că capabila lumei nu avea pentru mine alt-ceva mai încântător, decât cerşitorea dela Ponts des Arts. În fine sosi şi Vineri. Întrebuinţai totă violenţia posibilă, ca se mă scap în sera această de Faldner şi de ceilalţi amici şi când întunecă, pornii pe drumul meu. Aveam să merg mai bine de o oră, decă aveam destul timp ca să mă gândescu. „Astădi”, dăsei în mine „astădi te vei lămuri în privinţa aceea, că ce să cređi despre această persoană; i vei oferi să mergă cu ea şi decă primesce, atunci te-ai înşelat pentru prima oră. Astădi trebuie să-şi arate şi faţa.”

„Mersei atăt de repede, încât nu bătuse nici 10 ore, când ajunsei pe piţea de l'École de Medicine şi — o aşteptam numai la 11 ore. Intrai încă într'o cafenea, resfoii distras mai multe diare — în fine bătu 11 ore.”

„Pe piaţă se aflau puţini omeni, şi ori cât imi încordai ochii, nu vădăi nici

un voal verde. Mergem totu pe partea şcolii de medicină, fiindcă acolo ardeau mai multe lanterne. Momentele unei astfel de aşteptări sunt penibile. Dăr decă-i vor fi ajunsu banii tăi şi nu va veni? Dăr decă ea îşi va ride de caritatea ta? — gândii în mine, după ce trecusem de vre-o şecă-ori în sus şi în jos pe piaţă. Orologiul bătu unspredece şi jumătate, şi deja începui să murmur în contra nebuliei mele, când de-odată vădăi cam la 30 de paşi de lanternă fălăind ceva verde; inima imi bătea puternic, alergai într'acolo — era ea. — „Bună sera”, dăsei eu, întinđându-măna, „e frumos că te-ai ţinut de cuvânt; începusem să cred, că nu vei mai veni”. Ea făcu un compliment fără ca să apuce mâna mea, şi se opri lângă mine; părea foarte emoţionată. — „D-le, nobilul meu compatriot”, dăsei ea cu voce mişcată; „a trebuit să mă ţin de cuvânt, pentru ca să-ţi mulţămesc. Astădi de sigur, că nu vin, pentru ca să apelez din nou la bună-tatea d-tale. Ah, cât de bogat ne-ai dărut! Pote ore să te răsplătescu sin-

trăine sunt din cele mai satisfăcătoare și amicale și acest rezultat este, în mare parte, datorită înțelepciunii și prudenței noastre.

Constatăm cu fericire liniștea actuală și avem cu atât mai multă curiozitate să ne felicităm de aceasta, că decât pacea este o bine-facere pentru oricare națiune, fie ea mare, fie ea mică, pacea este o necesitate și mai imperioasă pentru un stat care, ca al nostru, se găsește în muncă de transformare și dezvoltare.

Primirea cordială și măreț, ce ni s'a făcut în Italia și Germania cu ocaziunea ultimei noastre călătorii, este o nouă dovadă cât de multă statul român s'a ridicat și pozițiunea sa s'a întărit în fața Europei.

Finanțele statului se mențin în condițiunile cele mai satisfăcătoare.

Echilibrarea bugetului a avut drept rezultat un excedent statornic în acești din urmă trei ani, și încasările efectuate în primul semestru al anului curent ne îndreptățesc a prevedea un rezultat și mai favorabil pentru exercițiul lucrător.

Budgetul anului viitor, care se va supune cercetărilor domniilor-văstre deși mărginit în resursele normale ale impositivelor existente și cu toate că s'a suprimat taxa de 5% asupra salariilor funcționarilor și asupra pensiunilor, ne va permite să dispunem de oarecari adăuguri spre îndeplinirea nevoii ale serviciilor publice.

Aplicarea noului tarif vamal a produs deja o creștere în veniturile anului curent de peste lei 4.000.000.

Taxele asupra spiritoselor au produs de asemenea peste 1.000.000 lei mai mult în primele șase luni ale anului curent, asupra prevederilor bugetului; taxele de timbru și înregistrare sunt și ele în creștere cu mai mult de 600.000 lei.

Venitul monopolului statului, care au ajuns în anii trecuți să atingă evaluările bugetare, le-au depășit în cursul exercițiului închis și dezvoltarea ce s'a dată exploatarea lor va face ca ele să le înțecă și în anul curent. Deja în primele șase luni s'a constatat un spor asupra prevederilor bugetare de un milion și jumătate. Chiar ținându-se de faptul, că lunile de eră sunt mai puțin productive, totuși se poate spera că va rămâne dobândită tesaurul cel puțin un milion.

Ministrul de finanțe vă va supune proiectele de legi ce s'a elaborat pentru revizuirea impositivelor actuale asupra licențelor și asupra patentelor, în vederea unei mai drepte repartiții.

Ca legi organice se vor supune

Domniilor-văstre proiectele ce s'au alcătuit pentru organizarea caselor de credit agricol, a înaltei curți de compturi și a creațiunii unui munte de pietate.

Creditul statului nostru este statornic întemeiat. El inspiră cea mai mare încredere și decât în ultimele luni s'a produs o scădere în cursul rentelor noastre causale nu trebuiesc căutate în situațiunea noastră financiară.

În ceea ce privește cultele și instrucțiunea publică, guvernul meu va căuta, ținându-se de inițiativa luată de ambele corpuri legislative, a face cât mai curând din îmbunătățirea clerului mirean un fapt îndeplinit.

Între reformele care se impun, reforma instrucțiunii publice era aceea, care grăbea mai mult.

Vi se vor prezenta deocamdată următoarele proiecte:

1) Legea asupra organizării administrațiunii centrale și a controlului instrucțiunii;

2) Legea asupra organizării învățământului primar și a școlilor normale destinate de a forma învățătorii primari.

3) Legea destinată a asigura construcțiunea localurilor de școle primare.

Când bazele învățământului vor fi astfel așezate, vom procedea apoi la reforma, tot așa de necesară, a învățământului secundar și superior, precum și a celui privat.

Necesitatea introducerii unor reforme în administrațiune a atras de multă atențiunea tuturor. Guvernul meu va aduce, încă de la începutul sesiunii proiectele de legi menite a îmbunătăți atât administrațiunea centrală, cât și pe cea exterioară, punându-le la nivelul trebuinței mereu simțite.

Astfel vi se vor înfățișa proiectele de legi de revizuire a legilor județiene și comunale, a reorganizării polițiilor urbane, a corpurilor de sergenți, a înființării unui corp special de gendarmerie rurală, pentru a asigura un serviciu administrativ mai regulat.

Guvernul meu va căuta să stabilească definitiv și printr-o lege un serviciu de poșta rurală. El vă va prezenta asemenea mai multe modificări la legea sanitară existentă.

Se vor prevedea creditele necesare pentru crearea a altor spitale rurale și a două ospicii centrale.

Guvernul meu va îngriji ca legea vânzării bunurilor statului să se aplice în cel mai scurt timp posibil. Totuși constatăm, că din moșiile statului s'au vândut deja în loturi 183 la 19.713 cumpărători.

Pe de altă parte, s'a ridicat planul a alte 188 moșii, care vor fi ven-

dute chiar în cursul iernei acesteia, astfel încât alți 23.341 de locuitori vor deveni în curând proprietari.

Școlile noastre de agricultură, de meșteșug și de comerț, frecventate de un număr mereu crescând de elevi, a ajuns a fi neîndestulătoare.

Intinderea, completarea și îmbunătățirea învățământului profesional este, prin urmare, vii simțită și guvernul meu vă va prezenta proiecte de legi în acest sens.

Îmbunătățirea și dezvoltarea creșterii vitelor vor face obiectul unei legi speciale pe care guvernul meu se va grăbi a vă supune.

Necesitatea de a garanta la țară o bună justiție a preocupat, și preocupă cu drept cuvânt, toate spiritele. În acest ordin de idei, două nevoi se făceau mai simțite: aceea de a apropia cât mai mult pe magistratul de justițiabil, și aceea de a ridica cât mai sus nivelul personalului justiției de pace. Proiectul ce ministrul meu de justiție vă va prezenta, încă de la începutul acestei sesiuni, are de scop să răspundă la această îndoită nevoie.

Mai multe reforme se impun în această ramură și, mai în special, revizuirea a unei părți a codurilor noastre, spre a pune capăt, între altele, unor controverse nesfârșite, care făceau adesea așa de îndoișă soarta unui proces.

Lucrările publice au primit o dezvoltare însemnată în urma creditelor ce Domniile-văstre au votat guvernului meu cu o patriotică dăruire. Șesezeci și cinci kilometri de drum de feră din nou construite se vor pune în exploatare chiar în anul acesta și alte trei sute sunt în construcțiune.

S'au făcut asemenea mari îmbunătățiri pe liniile deja existente, înzestrându-le cu materialul mișcător necesar și a cărui lipsă era atât de viu simțită în trecut.

Între lucrările însemnate ce mai rămân de realizat voi menționa dezvoltarea gării de București, înființarea atelierelor în gara Iași, executarea liniilor de joncțiune cu Imperiul Austro-Ungar, pe care adunările le au votat în sesiunea extraordinară din anul acesta, precum și linia Craiova-București prin Caracul, menită a scurta drumul între diferitele centruri ale Europei și Orient; atâtea lucrări care vor contribui mult la îmbunătățirea rețelelor noastre de drum de feră, această puternică uneltă a dezvoltării noastre economice.

Legi menite a regula regimul apelor și a permite deservirea într-un timp scurt a șoselelor județiene și comunale vi-se vor înfățișa tot în sesiunea aceasta.

Punerea în exploatare a întreprinderilor și docurilor din Galați și Brăila, care s'a făcut chiar în luna acesta, va da ună aventură și mai mare transacțiunilor noastre comerciale și face din construcțiunea repede a șoselelor o necesitate și mai imperioasă.

Desvoltarea ce lucrările publice au luat-o în timp din urmă cere o nouă organizațiune a ministerului lucrărilor publice și a corpului tehnic pe baze mai largi. Toate aceste reforme fac obiectul unor legi speciale, între care una va fi exclusiv consacrată modificării legii actuale de exploatare a drumurilor de feră care vi se vor supune peste puțin.

Studiile pentru portul Constanța se urmăz cu activitate și sperăm, că încă în primăveră se vor putea începe lucrările.

Legile militare de mare însemnătate, ce au fost votate în sesiunea de primăveră, au fost aplicate, și reformele ce au fost introduse în organizația armatei se pot considera ca realizate; am putut chiar în anul acesta, executa concentrările de tână cu regimentele cele noi și apelul rezervelor s'a făcut cu înlesnire prevădută.

Insemnata cestiune a alegerii armii cu repetițiune și de calibru mic este rezolvată. Vom putea, d'acum, acum trebuința creditului votat de Corpurile legislative, și sunt încredințat, că în avântul Domniilor-văstre patriotice, nu veți refuza tot ce va mai fi necesar spre a înzestra întreaga noastră armată cu această armă perfecționată.

Guvernul va prezenta domniilor-văstre mai multe legi militare pentru îmbunătățirea cadrului nostru de subofițeri, pentru a întări instituțiunea ofițerilor de rezervă și a asigura armatei un bun corp de stat-major.

Armata română a găsit tot-deuna înaintea reprezentațiunii naționale dragostea și spriginul de care are nevoie spre a propăși, și sunt sigur că acest spriginu nu-i va lipsi nicăc.

Domniilor Senatori,

Domniilor Deputați,

După cum vedeți, un mare câmp de activitate se deschide înaintea Domniilor-Văstre, și o mulțime de reforme nu așteptă, spre a trece în domeniul faptelor, decât luminatul Domniilor-Văstre concurs.

Când atâtea reforme bat la ușă, când asigurarea atâtor interese vitale pentru țară solicită totă atențiunea reprezentanților națiunii este, cred, locul, mai mult decât tot-deuna, la unirea strânsă a tuturor într-un singur gând: îmbunătățirea prezentului și pregătirea unui viitor, care să răspundă la aspirațiunile legitime ale scumpei noastre patrii.

ceră mulțămire a unei fiice, și rugăciunile și binecuvântările unei mame bolnave?

— „Să nu mai vorbim despre acesta,” răspunsei eu, „Cum îi merge mamei d-tale?” — „Cred, că pot să avă speranță,” răspunse ea, „medicul încă nu s'a exprimat hotărât, d'ea se simte mai bine. O, cum îți mulțumesc! Din darul d-tale am putut să-i găsesc bucate întăritoare și crede-mi, idea, că mai există încă omenii buni, a întărit-o foarte mult.”

— „Ce așis mama d-tale când ai ajuns acasă?” — „Ea era tare îngrijată de mine, fiindcă era târziu,” răspunse ea; „ah, ea greu mi-a dat voi să fac pasul acesta și se gândea la vre-o nenorocire, ce pte m'ar fi ajuns. Îi povestii totul, d'ea când deschisei cărpa mea și scosei darurile, ce le-am primit, și când între monedele de aură și de argint ea vădă aur, se uimi și —”

„Ea se opri și se părea, că nu pte vorbi mai departe; eu îmi închipuiam, că mama ei a bânuit-o, că ar fi săvârșit fapte rele și o întrebai mai departe, d'ea-

mi spuse cu sinceritate, că mama ei a d'is, cum că marinosul compatriotă trebuie că a fost s'eu ună ânger, s'eu ună principe.”

— „Nici una, nici alta,” d'isei eu. — „D'ea cât v'au ținut banii? Mai aveți încă?” — „O, mai avem,” răspunse ea cu curaj, după cum se părea, d'ea mie nu-mi scapă din vedere, că ea, d'icându aceste, oftă fără de voi.”

— „Și cât mai aveți?” o întrebai eu în grabă. — „Am plătit din banii aceia o socotă la farmacia și chiria casei pe o lună, și pe lângă aceea i-am gătit mamei bucate, d'ea mai avem încă.”

— „Ce săracăciou trebuie să trăiți, decât ați putut să plătiți din banii aceștia chiria casei, socotă la farmacia, și încă să gătiți bucate în opt zile! D'ea voești să scui acurat?” — „Continui eu, „cât mai aveți.”

— „D-le,” d'ise ea ofensată, făcându ună pasu înapoi

— „Buna mea copilă,” răspunsei eu apropiându-mă, „acesta s'eu că nu o înțelegi, s'eu că nu vrei să o mărturisesc pte din delicateta esagerată;

am întreatu serios, că decât veți isprăvi și francii aceia, așteptați vre-ună ajutor de undeva?”

— „Nu,” răspunse ea cu sfială, „nici ună ajutor!”

— „Gândește-te la mama d-tale și nu refuza ajutorul meu!” — D'icându aceste, îi întinsei mâna; ea o apucă repede, o strinse la inima ei și lăudă bunătatea mea.

„Ei bine, atunci vino,” continuai eu, luându-o de braț; „îmi pare rău, că nu vinu tocmă de acasă și când am plecatu aici, nu m'am prevădutu; d'ea vei avă bunătatea de a mă însoți până la locuința mea, pentru ca să-ți dau ceva să-i duci mamei tale.”

Ea merse cu mine în tăcere, și cât de placută îmi era ideea, de a-o pute ajuta și mai departe, totuși sentimentul meu mai că era ofensată, că ea venea după mine fără să se împotrivescă, pentru de a intra în locuința unui bărbat noptea; d'ea se întemplă cu totul altcum, de cum gândiam eu. Să fi mersu vre-o 200—300 de pași, când ea se opri și-și trase brațul din al meu. — „Ce măhnesce dintr'odată,” o întrebai eu

mirat, „ce nu se pte?”

— „Nu, nu mergu cu d-ta, nu mi-e permis să mergu cu d-ta.”

— „D'ea, Dumneșule,” răspunsei eu, prefăcându-mă încâtva supărat, „într'adevăr, d-ta ai puțină încredere în mine, decât mama d-tale n'ar fi, m'asă depărta de lângă d-ta, fiindcă mai ofensată.”

Ea-mi luă mâna și mi-o strinse emoționată. — „Te-am ofensată?” — „eslamă ea. „O, Dumneșule scie, că nu voești să o facu acesta, iertă pe o fată s'ermană și fără esperință; ești atât de marinos, și eu să te ofensez?”

— „Ei bine, atunci vino,” d'isei eu, trăgându-o mai departe; „e târziu și drumul e lung.” — „Ea se opri, plângea și șopti: „Cu nici ună prețu nu pot merge.”

— „D'ea de cine te temi? Nu te cunoște nimeni, nu te vede nici un om; poți veni mângaiată cu mine.”

— „Te rog pentru numele lui Dumneșule lasă-mă! Nu, nu se pte nu mă mai chîma!”

Ea tremura, și eu simțiam bine, că decât i-aș mai fi amintit miseria mamei sale, ar fi venit cu mine, d'ea frica fetei mă emoționă.

Dumnezeu să binecuvânteze lucrările Domniilor-Văstre.

Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare este deschisă.

CAROLŪ.

(Urmăzătorii iscăliturii ministrilor.)

SCRIRILE ȚILEI.

— 18 (30) Noemv. —

La festivitățile de primire arangiate ieri din incidentul vizitei ministrului de agricultură, d-lu conte Andreiu Bethlen, care a mai fost însoțit și de secretarul ministerial de la resortul comunicațiunii, d-lu Bela Lukacs, Românii din orașul și comitatul Brașovului n-au luat parte arătându-și prin această nemulțumirea lor față cu guvernul și cu sistemul de guvernare actuală.

Tămbălăul cel mare s'a terminat așadar fără ca România să facă act de prezență; creditul de două mii florini, votat în sarcina comunei pentru festivitățile de primire, s'a cheltuit și viața prosaică fără de banderile săsești și cian-ghești, fără de steaguri ungurești, fără de focuri bengale pe Tâmpa pentru desfășurarea publicului patriotic dela casina maghiară și fără prânzuri și banchetemonstre festive, s'a reinceput pentru puternicia comunei noastre urbane.

Deficitul în bugetul comunal e sigur. Care va fi însă câștigul?

Celălalt ce va trăi va vedea!

Președinte al senatului român a fost ales d. Constantin Boerescu.

Carmen Silva lucră actualmente la o dramă în 4 acte intitulată „Mihaiu Viteazul“.

Consul general și agent diplomatic al României la Sofia a fost numit N. Papiniu, șeful diviziunii consulare dela ministerul afacerilor streine.

Ambasadorul la Paris, a fost numit d. Neculae Crețulescu, fost ministru-președinte.

Revoluția în Rusia. Cetim în „Curierul financiar“ Sciri din Petersburg vestesă, că o mișcare adenoă sdruncină țărănimea rusă în provinciile bântuite de fomete; țărani disperți de lipsă, se înarmă cu topore și furci, pradă curțile aristocrației și lasă în urmă jale și pustiu. Tulburările cu caracter antisemitic de asemenea se înmulțesc. Ar dice cineva, că Rusia se găsește în situația în care se afla Franța în ajunul marelui revoluții.

Gladstone bolnav. Din Londra se telegrafiază, că Gladstone îmbătrânește

și puterea fizică îi scade din zi în zi mai mult. Acum ca se evite ierna grea diu Anglia, merse în Italia și decă nici acolo nu-și va restaura sănătatea, se va retrage de pe arena publică.

Ora universală. „Monitorul oficial“ alu României publică decretul prin care se introduce cu începere dela 1 Decembrie acest an, că ora oficială, ora adoptată de căile ferate române, stabilită de ultima conferință ținută la Stockholm în zilele de 17 și 18 Iunie și la conferință au luat parte și delegații căilor ferate române.

Dunărea s'a umflat în zilele acestea, după cum scriu ziarele din România, atât de tare, încât a inundat gropile cheurilor în construcțiune din Galați.

Diarii trasă în judecată. Diarul parisiian „Figaro“ a fost tras în judecată din cauza colecțiunii de bani pentru plățirea amendei în bani, la care, după cum șcimă, a fost condamnat arhiepiscopul Gouthe-Soulard.

Fulger în Noemv. In 26 l. c. s'era la 7 ore a apărut un fulger pe orizontul nord-ostic cu nori deș. In oțrând după aceea a cădută o ploăie caldă.

Spioni rusești. Din Berlin se telegrafiază: Doi ofițeri ruși au fost arestați ca spioni în forțărea Thoren.

Declarațiile cancelarului Caprivi.

In ședința dela 27 Nov. n. c. a parlamentului german, după espunerile ministrului de finance care a d'is că în 1890—91 a fost un excedent de 5 milioane măroi, și că în lunile viitoare nu va fi nevoie de un nou împrumut, și după ce a vorbit d. de Rickert, care a cerut cea mai mare economie în cheltuielile militare și scăderea taxelor asupra grânelor, d. de Caprivi ia cuvântul.

Elu declară că nu se simte nicicum oboșit (aplaude) și că va rămâne la postul său atât câtă îi va plăce împăratului. Jurnaliștii nu vor ajunge alu neliniști; deside să-i se probeze o inconveniență în politica străină; sinceritatea este adesea cel mai bun mijloc de politică.

D. de Caprivi a d'is că elu a făcut parte din călătoria dela Narva (unde s'au întâlnit Wilhelm al II cu Țarul) și că s'a întors cu convingerea, că efectele au fost minunate. Raporturile între cei doi suverani, căr' rezultă din legăturile lor de amiciție și de rudenie, sunt pe câtă se p'ote de

satisfăcătoare; elu nu ar dice decă n'ar soi, că rezultatele acestei călătorii nu ar fi satisfăcătoare și pe cealaltă parte interesată.

Cancelarul contestă în mod categoric că visita flotei franceze la Kronstadt s'ar fi dată locu vre-unei neliniște; afară de asta elu este cu desăvârșire convins, că intențiunile personale ale împăratului Rusiei sunt câtă se p'ote de paonice. Astădi nici un guvern nu vrea să provoce resbelul; nici unul din ele nu posedă vre-o preponderanță astfel încât să vrea de bunăvoie să interprindă un resbel. Cu oțtă un guvern este mai tare, cu oțtă îi este mai ușor de a evita incidentele primejdioase și domnul de Caprivi se bucură, că guvernul în Franța este așa de tare; evenimentele din Kronstadt nu s'ar fi produsă decă Rusia n'ar fi fost convinsă, că există în Franța un guvern destul de tare în care să se p'otă increde. Situațiunea a devenit acuma mai limpede, d'er nu este nici un motiv de a se neliniști, nici o modificare nu s'a ivit în triplă alianță: pe de altă parte un lucru care exista de multă timp a devenit numai mai vizibil; nu trebuie nicicum să tragem de aici vr'o concluziune neliniștită.

Starea de pace armată va ține încă multă timp, congresul păcii nu o va schimba întru nimic, d'er e bine că serviciul militar obligatoriu întărește pretutindeni la popore dorințele paonice.

Tratatul anglo-german constată, că posesiunile germane din Africa Orientală au o valoare de 10 ori mai mare decătă posesiunile englese.

Suprimarea măsurii pașaportelor în Alsația-Lotaringia a fost considerată ca o slăbiciune, d'er nu se mai putea mănține. Celu mai bun mijloc de a asimila pe Alsațienii, este serviciul militar; atunc după câteva generațiuni nu va mai fi cestiunea alsațio-lotaringică.

Granița dela Ostu s'a deschisă lucrătorilor străini în interesul agriculturii. Cătă despre pesimismul militar ce domnesce în Germania, d-lu de Caprivi dice că imperiul nu a avut niciodată generali așa de capabili ca cei de ad' și nu este nația, care să aibă șanse mai favorabile într'unu viitor resbel cu Germanii. Nu este cu neputință că în cursul iernii viitoare guvernul să caute a se înțelege cu Reichstagul asupra cestiunii de a soi, cum ar pute să se utilizeze crescerea populațiunii spre a mări în mod succesiv forțele defensive ale Germaniei.

Vorbindu de dislocările trupelor rusești și franceze la granița, cancelarul a d'is că Germania și Austro-Ungaria au făcut ceea ce trebuiau să facă; ele au într'o întindere totă așa de mare de teritoriu mai multe corpuri de armată decătă Rusia.

Lumea se neliniștesce, că Rusia are un corp de armată așa de apr'pe de graniță. — Țiarele ar pute face mai bine decătă a neliniști pe cetitorii lor și de a vătăma apărarea națională turburând astfel comerțul.

Politica germană este, de altminterlea, în ferocita situațiune de a se pute sprijini o bună armată și la trebuință pe totă națiunea. — Pentru ce această politică nu ar pute să ocoțesă în ori ce casu demnitătea și prestigiul Germaniei. — (aplaude)

D. de Caprivi a anunțat depunerea în a doua săptămână din Decemv. a tractatelor de comerț.

Starea învățământului în Munții apusenii.

Sub acestu titlu am publicat zilele trecute un raport din Munții apusenii, în care s'a susținut între altele, că școlii românești gr. cat. din Câmpeni, „sub cuvântu, că postul învățătorescu nu a fost ocupat prin concursu“

la 1886 i-s'a sistat subvenția de 158 fl. dela eraru, „fără să fi protestat cineva măcaru printr'unu cuvântu“.

Aserțiunea această o rectifică „Unirea“ dela Blașiu în sensul, că repositulul ministrului ung. de culte și construcțiune publică Trefort a început să persecute școlă română din Câmpeni încă din momentul, în care s'a ridicat în Câmpeni o școlă ungurească de stat. Astfel la 1884 elu, în înțelegere cu ministrul de finance de pe atunc, „a pretins să se închidă această școlă din motivu, că după ce în Câmpeni există școlă elementară de stat, ministrul de finance se mai simte obișnat a mai susține și școlă gr. cat. română“. Contra aces-tui atentat, autoritatea bisericăască a protestat, dice „Unirea“, cu totă tăria, d'er înzadar, căci în 1886 ministrul Trefort în înțelegere cu colegul său dela finance „a cerut din nou închiderea ei prin autoritatea supremă bisericăască“. Li-s'a răspuns însă și de astă-dată, că după ce școlă română gr. cat. din Câmpeni corăspunde legii, aceea nu se va închide. In urma această ministrul Trefort a renunțat la închiderea școlii, d'er i-a sistat subvenția, ce de deoi de ani o avusese dela eraru.

Vedem așadar, că protestări s'au făcut, ce-i drept, d'er s'au făcut atăt de în ascuns și în atăta liniște, încâtă — precum se vede — nici corespondentul nostru din munții apusenii, care a urmărit cu interesu cestiunea această, n'a sciut nimic de cele întemplate. Nu șcimă, d'eu, de ce folos ar pură fi ascunderea și retăcerea unor atentate ca și acesta, prin care se atacă bunurile comune ale poporului, care ar trebui tocmai din contră, să fiă ținut în curentu cu tôte atacurile adversarilor săi. Ne îngrozim, când prin analogia casului de mai sus ni-se impune întrebarea, decă nu vor mai fi cădută victime adversarilor încă cine scie câte drepturi școlare și bisericăști de ale noastre, fără ca națiunea să scie nimic despre această?

DIVERSE.

Timpul studenților. La 7 ore dimineața sună un student la porța unui hotelu. Venind portierul, ca să-i deschidă, îl întreabă pe acesta: „Spune-mi portarul, mai ai vre-o cameră liberă, pentru ca să dormu peste nopte.“

Prima tragere a losurilor expoziției din Praga.

Mai mulți din cei ce au vizitat expoziția din Praga și posedă losuri, ne-au rugat în zilele aceste să publicăm și noi tragerea dela 15 Octomv. a. c. pentru orientare. Etă o:

Căștigurile principale.

- 1) Căștig. Seria 7859, Nr. 63, căștigă obiecte (juvenciale) în valoare de 50,000 fl., seu în bani gata 45,000 fl.
- 2) Căștig. Seria 8011 Nr. 93, obiecte în valoare de 5000 fl., seu 4500 fl. bani gata.
- 3) Căștig. Seria 1078, Nr. 69, obiecte în valoare de 2000 fl., seu 1800 fl. bani gata.
- 4) Căștig. Seria 4948, Nr. 71, obiecte în valoare de 1000 fl.
- 5) Căștig. Seria 7353, Nr. 3: Unu tablou în valoare de 500 fl.
- 6) Căștig. Seria 249, Nr. 32, obiecte în valoare de 500 fl.

Căștiguri în valoare de câte 200 fl.

Seria 4342, Nr. 79. Ser. 255, Nr. 84. Ser. 3818, Nr. 63, Ser. 2783, Nr. 86, Ser. 3847, Nr. 41.

Căștiguri în valoare de câte 100 fl.

Ser. 6699, Nr. 26, Ser. 2284, Nr. 35, Ser. 2831, Nr. 6 Ser. 4203, Nr. 26, Ser. 3555, Nr. 43, Ser. 5750, Nr. 83, Ser. 4092, Nr. 14, Ser. 5299, Nr. 15, Ser. 5967, Nr. 24, Ser. 1583, Nr. 27.

(Va urma.)

Proprietar:

Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil interinal:

Gregoriu Maior.

— „Bine atunc rămăi aici,“ d'isei eu. „D'er spune-mi, poți să lucră ceva?“

— „O da, D-le,“ răspuse ea, ștergându-și lacrimile.

— „Ai puté ore să îngrijesci de rufele mele cele mai fine?“

— „Nu“, răspuse ea resolută, „la această n'am fost instruată.“

— „Eacă aici este o cărpă albă,“ continuai eu. „Poți ore să-mi faci o jumătate de duzină?“

— „Ea privi cărpa și d'ise: „Cu plăcere și țile voiu cose forte fin!“

Spre propria mea rușinare, trebuia să scotă cu tôte acestea banii, deși mai înainte negasemă, că am.

— „Cumpără șese cărpe de acestea,“ continuai eu, „și poți să-mi isprăvesci trei până Duminecă s'era?“

„Ea promise; ti mai dădui ceva pentru mama ei și-i spuse, că astădi nu suntă mai bine provăduti, d'er Duminecă voi face mai multă. Ea-mi mulțami din inimă; se părea că simte o bucurie, că i-am dat de lucru, căci încă odată imi mai spuse, că scie să oosă frumos cărpe, și decă nu mă înșelă, mă întreabă, că să le facă și o margine

engleză? Eu am d'is, că să facă cum va soi mai bine, d'er căud voi să-și ia rămasă bun, o reținui. „Trebuie să-mi mai faci una pe voiă,“ d'isei eu, „o poți face de sigur și încă ușor.“

— „Și anume, ce?“ întrebă ea.

„Bucurosă faot totul pentru d-ta.“

— „Lasă-mă să ridică puțină voalul acesta și să-ți vedă fața, ca să am totuși o amintire despre s'era această.“

„Ea se trase înapoi și ținu voalul mai strins. — „Te rog lasă această,“ răspuse ea și se părea, că se luptă cu sine însăși. „D-ta ai o frumoasă amintire a binefacitorilor d-tale; mama m'a oprită cu severitate, ca să-mi desfacă v'elul, și te asigură,“ adăugă ea, „că suntă urită ca nopte, numai te vei spăria!“

„D'er împotrivirea acestei mă ațită și mai tare; o fată în adev'ertă urită, gândeam în mine, nu vorbesce așa despre uriciunea ei; voi să apucă v'elul, d'er ea-mi scăpă din mână, ca un pescu

— „Dimanche à revoir!“ strigă ea, și alergă mai departe. O privii uimită, cam la cinoi-deci de pași de mine se opri, imi făcu semn cu cărpa mea cea albă și-mi strigă cu o voce arginție. „„Nopte bună!““ (Va urma.)

Cursulu pieței Brașov

din 28 Noemvre st. n. 1891.

Table with exchange rates for various currencies like Banote românești, Argintă românească, Napoleon-d'or, Lire turcesci, Imperial, Galbeni, Seris. fonc., Ruble rusești, Mărci germane, and Discontul.

Cursul la bursa din Viena

din 27 Noemvre a. c. 1891

Table with financial data for the Vienna stock exchange, including Renta de aur, Renta de hârtie, and Imprumutul.

Table with various financial and interest rates, including Amortisarea datoriei, Rentă de hârtie, and Acțiunile băncii.

ABONAMENTE

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Table showing subscription rates for Austro-Ungaria and Romania/abroad, with prices in florins and francs.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription rates for Austro-Ungaria on Sundays, with prices in florins and cents.

Pentru România și străinătate:

Table showing subscription rates for Romania and abroad on Sundays, with prices in francs.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Avisul d-loru abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerației însă binevoiescă a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primit diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și să arate și poșta ultimă.

Totodată facem cunoscut tuturor D-loru abonați, că mai avem din anii trecuți numerii pentru complectarea colecțiilor „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se pot adresa la subsemnata Administrațiune în casă de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Octomvre 1891.

Large table with train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Brașov, Sibiu, and others, listing train numbers, departure times, and arrival times.